

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

УПРАВА ЗА ЗАЈЕДНИЧКЕ ПОСЛОВЕ РЕПУБЛИЧКИХ ОРГАНА

**ОДЕЉЕЊЕ ЗА ИНФОРМАЦИОНО-ДОКУМЕНТАЦИОНЕ
И БИБЛИОТЕЧКЕ ПОСЛОВЕ**

**ИНФОРМАТИВНИ
БИЛТЕН**

**БРОЈ 2
2020.**

Одељење за информационо-документационе и библиотечке послове Управе за заједничке послове републичких органа већ више од тридесет година једном месечно објављује Информативни билтен, којим обавештава кориснике о обновљеном информационо-документационом и библиотечком фонду.

Обавештавамо кориснике да БАЗИ ПРАВНИХ ПРОПИСА Одељења за информационо-документационе и библиотечке послове Управе, која је дневно ажурна и притом бесплатна, могу приступити путем следеће интернет адресе:

<http://bpp.uzzpro.gov.rs>

Из наше базе која садржи преко 126.000 прописа и преко пола милиона скенираних страна службених гласила, за свега неколико минута може се добити како важећи тако и неважећи пропис, у штампаној верзији или електронском поштом, као што се може добити и телефонским путем свака информација о статусу траженог прописа.

БИЛТЕНИ у електронском облику могу се преузети на адреси:

<http://www.uzzpro.gov.rs/biblioteka-bilteni.html>

Целокупан библиотечки фонд може се погледати на адреси:

<http://www.uzzpro.gov.rs/biblioteka-knjige.html>

Дигитална библиотека налази се на адреси:

<http://www.uzzpro.gov.rs/biblioteka-digit.html>

За коришћење целокупног фонда, као и за информације о правним прописима објављеним у службеним гласилима, корисници се могу обратити Одељењу:

1. Немањина бр. 22-26,
телефон: 3616-296, 363-1620, 363-1104, 3613-734/лок. 1620 и 1104

или електронски: **biblioteka@uzzpro.gov.rs**

Главни и одговорни уредник: Смиља Богдановић, начелник Одељења
smilja.bogdanovic@uzzpro.gov.rs

Технички уредник: Јелена Васиљевић, орг.пријема и евиденције захтева корисника

Сарадници: Гордана Јуришић, документалиста
Смиљана Павков, документалиста
Гордан Горуновић, оператер за системе базе података
Лепосава Милановић, оператер припреме података
Радмила Тубин-Михајловић, орг.пријема и евиденције захтева корисника
Дејан Станојловић, оператер за системе базе података

Лектор: Смиља Богдановић
Коректор: Јелена Васиљевић

Компјутерска обрада: Радинка Мићовић, програмер софтверских решења и
Одељење за информационо-документационе и библиотечке послове

ШТАМПА: УПРАВА ЗА ЗАЈЕДНИЧКЕ ПОСЛОВЕ РЕПУБЛИЧКИХ ОРГАНА
Београд, Немањина 22-26

САДРЖАЈ

- 1.** Преглед одабраних правних прописа објављених у службеним гласилима Републике Србије, Аутономне Покрајине Војводине и Града Београда
- 2.** Списак претплата на дневне листове, службена гласила и часописе
- 3.** Преглед старих публикација
- 4.** Преглед нових књига
- 5.** Листа најчитанијих књига

1

**ПРЕГЛЕД ОДАБРАНИХ ПРАВНИХ ПРОПИСА
ОБЈАВЉЕНИХ У СЛУЖБЕНИМ ГЛАСИЛИМА
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ
ВОЈВОДИНЕ И ГРАДА БЕОГРАДА**

УСТАВНОПРАВНИ И ПОЛИТИЧКИ СИСТЕМ

Службени гласник Републике Србије

Укази о додели одликовања, Службени гласник Републике Србије бр. 13/2020

Закон о попису становништва, домаћинстава и станова 2021. године, Службени гласник Републике Србије бр. 9/2020

Закон о изменама Закона о избору народних посланика, Службени гласник Републике Србије бр. 12/2020

Закон о измени Закона о избору народних посланика, Службени гласник Републике Србије бр. 12/2020

Закон о изменама и допуни Закона о локалним изборима, Службени гласник Републике Србије бр. 12/2020

Закон о измени Закона о локалним изборима, Службени гласник Републике Србије бр. 12/2020

Аутентично тумачење одредбе члана 40. став 5. Закона о локалним изборима (Службени гласник РС, бр. 129/20007), Службени гласник Републике Србије бр. 16/2020

Пословник Републичке изборне комисије (пречишћен текст), Службени гласник Републике Србије бр. 16/2020

Уредба о поступку обавештавања о инцидентима у информационо-комуникационим системима од посебног значаја, Службени гласник Републике Србије бр. 11/2020

Уредба о утврђивању Програма подстицаја за спровођење мера и активности неопходних за достизање утврђених циљева из области управљања миграцијама у јединицама локалне самоуправе за 2020. годину, Службени гласник Републике Србије бр. 13/2020

Уредба о безбедности и заштити деце при коришћењу информационо-комуникационих технологија, Службени гласник Републике Србије бр. 13/2020

Уредба о критеријумима за одређивање категорија странаца и категорија странаца којима се привремено боравак у Републици Србији може одобрити независно од основа за одобрење привременог боравка, Службени гласник Републике Србије бр. 13/2020

Уредба о полицијским мерама и радњама и полицијским овлашћењима, изгледу, издавању, коришћењу и уништавању службене легитимације и значке овлашћених службених лица Војне полиције, Службени гласник Републике Србије бр. 17/2020

Одлука о образовању Савета за праћење примене препорука Уједињених нација за људска права, Службени гласник Републике Србије бр. 11/2020

Одлука о престанку функције председника суда у судовима опште и посебне надлежности у Републици Србији, Службени гласник Републике Србије бр. 13/2020

Одлуке о избору судија који се први пут бирају на судијску функцију, Службени гласник Републике Србије бр. 13/2020

Одлуке о избору заменика јавног тужиоца, Службени гласник Републике Србије бр. 13/2020

Одлука о допунама Одлуке о образовању Комисије за разматрање спорних односа који могу бити предмет пред међународним арбитражама, Службени гласник Републике Србије бр. 14/2020

Одлука о изменама и допунама Пословника Републичке изборне комисије, Службени гласник Републике Србије бр. 14/2020

Одлука о оснивању Агенције за испитивање, жигосање и обележавање оружја, направа и муниције, Службени гласник Републике Србије бр. 17/2020

Правилник о начину извршавања обавеза јавних медијских сервиса током предизборне кампање, Службени гласник Републике Србије бр. 11/2020

Правилник о социјалној помоћи за лица која траже, односно којима је одобрен азил, Службени гласник Републике Србије бр. 12/2020

Правилник о допуни Правилника о накнади трошкова у судским поступцима, Службени гласник Републике Србије бр. 13/2020

Правилник о измени Правилника о начину контроле пријаве и промене имовног стања у Министарству унутрашњих послова, Службени гласник Републике Србије бр. 14/2020

Стратегија за борбу против прања новца и финансирања тероризма за период 2020–2024. године, Службени гласник Републике Србије бр. 14/2020

Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори

Протокол о размени инструмената потврђивања за Уговор између Републике Србије и Републике Турске о изручењу, потписан у Београду, 29. јануара 2020. године, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 2/2020

Обавештење о датуму ступања на снагу Уговора између Републике Србије и Републике Турске о изручењу, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 2/2020

Службени лист Аутономне Покрајине Војводине

Пословник Покрајинске изборне комисије, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 11/2020

Покрајинска скупштинска одлука о изменама и допуни Покрајинске скупштинске одлуке о избору посланика у Скупштину Аутономне Покрајине Војводине, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 12/2020

Одлука о утврђивању Општег програма обуке за 2020. годину и Програма обуке руководиоца за 2020. годину, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 6/2020

Одлука о измени Одлуке о посланицима у радном односу у Скупштини Аутономне Покрајине Војводине, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 9/2020

ФИНАНСИЈЕ И ПРИВРЕДА

Службени гласник Републике Србије

Закон о изменама и допунама Закона о планирању и изградњи, Службени гласник Републике Србије бр. 9/2020

Закон о изменама и допунама Закона о пловидби и лукама на унутрашњим водама, Службени гласник Републике Србије бр. 9/2020

Закон о хидрографској делатности, Службени гласник Републике Србије бр. 9/2020

Закон о изменама и допунама Закона о ваздушном саобраћају, Службени гласник Републике Србије бр. 9/2020

Закон о изменама и допунама Закона о превозу путника у друмском саобраћају, Службени гласник Републике Србије бр. 9/2020

Закон о измени Закона о посебним условима за реализацију пројекта изградње станова за припаднике снага безбедности, Службени гласник Републике Србије бр. 9/2020

Закон о посебним поступцима ради реализације пројекта изградње и реконструкције линијских инфраструктурних објеката од посебног значаја за Републику Србију, Службени гласник Републике Србије бр. 9/2020

Закон о Регистру просторних јединица и Адресном регистру, Службени гласник Републике Србије бр. 9/2020

Закон о изменама и допунама Закона о претварању права коришћења у право својине на грађевинском земљишту уз накнаду, Службени гласник Републике Србије бр. 9/2020

Закон о изменама и допунама Закона о тржишту капитала, Службени гласник Републике Србије бр. 9/2020

Закон о изменама и допунама Закона о поступку уписа у катастар непокретности и водова, Службени гласник Републике Србије бр. 15/2020

Аутентично тумачење одредбе члана 48. став 6. Закона о извршењу и обезбеђењу (Службени гласник РС, бр. 106/2015), Службени гласник Републике Србије бр. 9/2020

Уредба о утврђивању Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора ауто-пута Е-761, деоница Појате–Прељина, Службени гласник Републике Србије бр. 10/2020

Уредба о утврђивању Програма коришћења средстава за решавање стамбених потреба и друге програме интеграција избеглица у 2020. години, Службени гласник Републике Србије бр. 11/2020

Уредба о утврђивању Програма управљања водама у 2020. години, Службени гласник Републике Србије бр. 13/2020

Уредба о распореду и коришћењу средстава за субвенционисање заштићених природних добара од националног интереса у 2020. години, Службени гласник Републике Србије бр. 13/2020

Уредба о изменама и допуни Уредбе о расподели подстицаја у пољопривреди и руралном развоју у 2020. години, Службени гласник Републике Србије бр. 13/2020

Уредба о изменама и допунама Уредбе о усклађивању номенклатуре Царинске тарифе за 2020. годину, Службени гласник Републике Србије бр. 13/2020

Уредба о изменама и допунама Уредбе о корективном коефицијенту, највишем процентуалном увећању основне плате, критеријумима и мерилима за део плате који се остварује по основу радног учинка, као и начину обрачуна плате запослених у здравственим установама, Службени гласник Републике Србије бр. 13/2020

Уредба о издавању доплатне поштанске марке „КРОВ 2020”, Службени гласник Републике Србије бр. 14/2020

Уредба о Европској електронској наплати путарине, Службени гласник Републике Србије бр. 14/2020

Уредба о проглашењу Специјалног резервата природе „Осредак”, Службени гласник Републике Србије бр. 17/2020

Уредба о утврђивању Годишњег програма коришћења средстава Буџетског фонда за шуме Републике Србије у 2020. години, Службени гласник Републике Србије бр. 17/2020

Уредба о допуни Уредбе о планирању и врсти роба и услуга за које се спроводе централизоване јавне набавке, Службени гласник Републике Србије бр. 17/2020

Одлука о Образовању Радне групе за праћење реализације Уговора о концесији за финансирање, развој кроз изградњу и реконструкцију, одржавање и управљање инфраструктуром АД Аеродрома Никола Тесла Београд и обављање делатности оператера аеродрома на Аеродрому Никола Тесла у Београду, Службени гласник Републике Србије бр. 11/2020

Одлука о изменама и допунама Одлуке о јединственој тарифи по којој Народна банка Србије наплаћује накнаду за извршене услуге, Службени гласник Републике Србије бр. 13/2020

Одлука о измени и допуни Одлуке о условима под којима и начину на који резиденти могу држати девизе на рачуну код банке у иностранству, Службени гласник Републике Србије бр. 13/2020

Одлука о ближим условима и начину вођења Јединственог регистра сефова, Службени гласник Републике Србије бр. 13/2020

Одлука о ближим условима и начину вођења Јединственог регистра корисника новчане дознаке, Службени гласник Републике Србије бр. 13/2020

Одлука о емисији амортизационих обвезница ради измирења обавеза по основу девизне штедње грађана, Службени гласник Републике Србије бр. 14/2020

Одлука о допуни Одлуке о ближим условима, садржини и начину вођења Регистра меница и овлашћења, Службени гласник Републике Србије бр. 14/2020

Одлука о изменама Одлуке о образовању Комисије за јавно-приватно партнерство, Службени гласник Републике Србије бр. 17/2020

Правилник о измени и допунама Правилника о ограничењима и забранама производње, стављања у промет и коришћења хемикалија, Службени гласник Републике Србије бр. 9/2020

Правилник о допунама Правилника о облику, садржини, начину подношења и попуњавања декларације и других образаца у царинском поступку, Службени гласник Републике Србије бр. 11/2020

Правилник о садржини и начину вођења Уписника ваздухопловног особља, Службени гласник Републике Србије бр. 12/2020

Правилник о начину и садржају извештавања о извршеним расходима за плате код директних и индиректних корисника буџета Републике Србије у 2020. години, Службени гласник Републике Србије бр. 13/2020

Правилник о начину и садржају извештавања о планираним и извршеним расходима за плате у буџетима локалне власти у 2020. години, Службени гласник Републике Србије бр. 13/2020

Правилник о производњи и промету малих количина хране биљног порекла, подручју за обављање тих делатности, као и искључењу, прилагођавању или одступању од захтева хигијене хране, Службени гласник Републике Србије бр. 13/2020

Правилник о условима и начину обављања угоститељске делатности, као и о начину пружања угоститељских услуга у објектима домаће радиности и сеоског туристичког домаћинства, Службени гласник Републике Србије бр. 13/2020

Правилник о изменама Правилника о садржини Регистра туризма и документацији потребној за регистрацију и евиденцију, Службени гласник Републике Србије бр. 13/2020

Правилник о садржини и изгледу обрасца за пријаву врсте и количине минералних ђубрива, односно средстава за заштиту биља, односно детерџената са фосфатима, Службени гласник Републике Србије бр. 14/2020

Правилник о методологији за прикупљање података о саставу и количинама комуналног отпада на територији јединице локалне самоуправе, Службени гласник Републике Србије бр. 14/2020

Правилник о организацији и поступку електронског јавног надметања, Службени гласник Републике Србије бр. 14/2020

Правилник о измени Правилника о критеријумима за избор кандидата за полазнике курса за Основну обуку припадника ватрогасно-спасилачких јединица, Службени гласник Републике Србије бр. 14/2020

Правилник о радовима на редовном одржавању јавних путева, Службени гласник Републике Србије бр. 15/2020

Правилник о допуни Правилника о декларисању, означавању и рекламирању хране, Службени гласник Републике Србије бр. 17/2020

Закључак Владе Републике Србије о усвајању Пословног плана за унапређење организације и рада царинске службе Министарства финансија за период 2020–2024. године, Службени гласник Републике Србије бр. 11/2020

Закључак Владе Републике Србије о усвајању Плана рада за развој и коришћење електронских система царинске службе Министарства финансија за период 2020–2024. године, Службени гласник Републике Србије бр. 11/2020

Национални план за смањење емисија главних загађујућих материја које потичу из старих великих постројења за сагоревање, Службени гласник Републике Србије бр. 10/2020

Програм за унапређење управљања споредним производима животињског порекла за период од 2020. до 2024. године, Службени гласник Републике Србије бр. 14/2020

Допуна Јавнобележничке тарифе, Службени гласник Републике Србије бр. 17/2020

Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори

Закон о потврђивању Споразума о ваздушном саобраћају између Владе Републике Србије и Владе Исламске Републике Иран, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 2/2020

Закон о потврђивању Анекса I Споразума између Владе Републике Србије и Владе Републике Турске о сарадњи у области инфраструктурних пројеката, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 2/2020

Закон о потврђивању Споразума о зајму (Пројекат за конкуренту пољопривреду) између Републике Србије и Међународне банке за обнову и развој, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 2/2020

Закон о потврђивању Споразума о зајму (Додатно финансирање за Пројекат унапређење земљишне администрације у Србији) између Републике Србије и Међународне банке за обнову и развој, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 2/2020

Закон о потврђивању Уговора о кредиту између Републике Србије (као Корисника кредита) и Т.С. Ziraat Bankasi A.Ş. и Denizbank A. Ş. (као Давалаца кредита), Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 2/2020

Закон о потврђивању Уговора о гаранцији (Набавка возних средстава за Србија Воз) између Републике Србије и Европске банке за обнову и развој, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 2/2020

Закон о потврђивању Оквирног споразума о зајму LD 2009 (2019) између Банке за развој Савета Европе и Републике Србије за пројектни зајам за изградњу нове Универзитетске дечје клинике, Тиршова 2 у Београду, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 2/2020

Обавештење о датуму ступања на снагу Споразума између Владе Републике Србије и Владе Сједињених Америчких Држава са циљем побољшања усаглашености пореских прописа на међународном нивоу и примене ФАТКА прописа, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 2/2020

Обавештење о датуму ступања на снагу Споразума између Владе Републике Србије и Владе Руске Федерације о одобрењу државног извозног кредита Влади Републике Србије, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 2/2020

Обавештење о датуму ступања на снагу Допунског протокола уз Споразум између влада држава учесница Црноморске економске сарадње (BSEC) о сарадњи у пружању помоћи у ванредним ситуацијама и хитном реаговању на природне и изазване катастрофе, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 2/2020

Службени лист Аутономне Покрајине Војводине

Покрајинска скупштинска одлука о ребалансу буџета Аутономне Покрајине Војводине за 2020. годину, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 12/2020

Покрајинска скупштинска одлука о задуживању за финансирање капиталних инвестиционих расхода, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 12/2020

Покрајинска скупштинска одлука о изради Регионалног просторног плана Аутономне Покрајине Војводине 2021–2035. године, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 12/2020

Одлука о садржини и форми обрасца за израду акционог плана за спровођење пројекта који се финансира из средстава Управе за капитална улагања Аутономне Покрајине Војводине, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 7/2020

Правилник о додели бесповратних средстава удружењима грађана са територије Аутономне Покрајине Војводине, за финансирање пројеката од значаја за развој туристичког потенцијала Аутономне Покрајине Војводине у 2020. години – унапређење спортског туризма, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 6/2020

Правилник о суфинасирању програма и пројеката које реализују удружења из области заштите животне средине, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 7/2020

Правилник о условима за доделу бесповратних средстава породицама у којима се роди треће или четврто дете за решавање стамбеног питања или за унапређење услова становања на територији Аутономне Покрајине Војводине, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 7/2020

Правилник о условима за доделу бесповратних средстава брачним паровима на територији АП Војводине за куповину сеоских кућа са окућницом, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 7/2020

Правилник о критеријумима за доделу финансијских средстава удружењима грађана за финансирање пројеката у области унапређења положаја Рома и Ромкиња у АП Војводини, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 9/2020

Правилник за доделу подстицајних средстава за побољшање сточарске производње на пољопривредним газдинствима и економске активности у циљу подизања конкурентности у смислу додавања вредности кроз прераду меса и млека на газдинствима у АП Војводини у 2020. години, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 10/2020

Правилник о додели средстава за суфинансирање инвестиција у опрему за производњу вина и ракије на територији АП Војводине у 2020. години, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 10/2020

Правилник за расподелу средстава из Буџетског фонда за развој ловства АП Војводине за 2020. годину, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 10/2020

Правилник о додели средстава за суфинансирање инвестиција у физичка средства пољопривредних газдинстава у сектору воће, грожђе, поврће (укључујући печурке), цвеће и остали усеви у АП Војводини у 2020. години, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 10/2020

Правилник за доделу средстава за подизање нових рибњака и реконструкцију постојећих на територији АП Војводине за 2020. годину, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 10/2020

Службени лист Града Београда

Решење о измени Решења о општим паркиралиштима, Службени лист Града Београда бр. 1/2019

Решење о изменама и допунама Решења о режиму саобраћаја теретних и запрежних возила и снабдевању на територији града Београда, Службени лист Града Београда бр. 7/2019

Програм коришћења средстава Буџетског фонда за заштиту животне средине града Београда за 2020. годину, Службени лист Града Београда бр. 2/2019

РАДНИ ОДНОСИ, ЗДРАВСТВЕНА И СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА

Службени гласник Републике Србије

Уредба о допуни Уредбе о Плану мреже здравствених установа, Службени гласник Републике Србије бр. 11/2020

Одлука о изменама и допунама Одлуке о највишим ценама лекова за употребу у хуманој медицини чији је режим издавања на рецепт, Службени гласник Републике Србије бр. 11/2020

Одлука о допуни Одлуке о утврђивању Програма за решавање вишка запослених у поступку приватизације, Службени гласник Републике Србије бр. 11/2020

Правилник о допуни Правилника о организацији, нормативима и стандардима рада центара за социјални рад, Службени гласник Републике Србије бр. 12/2020

Правилник о садржају и обиму права на здравствену заштиту из обавезног здравственог осигурања и о партиципацији за 2020. годину, Службени гласник Републике Србије бр. 13/2020

Правилник о измени Правилника о највишем износу накнада трошкова за медицинско-техничка помагала која се издају на терет средстава обавезног здравственог осигурања, Службени гласник Републике Србије бр. 13/2020

Решење о стављању ван снаге Решења о утврђивању обрачунског износа просечне годишње зараде за осигуранике који остварују право у јануару 2020. године, Службени гласник Републике Србије бр. 14/2020

Службени лист Аутономне Покрајине Војводине

Одлука о поступку и критеријумима за доделу средстава Покрајинског секретаријата за социјалну политику, демографију и равноправност полова за реализацију програма унапређења социјалне заштите у Аутономној Покрајини Војводини у 2020. години, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 10/2020

Службени лист Града Београда

Решење о измени Решења о образовању интересорних комисија за процену потреба за пружањем додатне образовне, здравствене и социјалне подршке детету, ученику и одраслом за територију града Београда, Службени лист Града Београда бр. 1/2019

ОБРАЗОВАЊЕ, НАУКА, КУЛТУРА И ФИЗИЧКА КУЛТУРА

Службени гласник Републике Србије

Закон о Меморијалном центру „Старо сајмиште”, Службени гласник Републике Србије бр. 15/2020

Уредба о ближим условима и начину доделе признања за врхунски допринос националној култури, односно култури националних мањина, Службени гласник Републике Србије бр. 11/2020

Одлука о утврђивању Цркве Вазнесења у Змињаку за споменик културе, Службени гласник Републике Србије бр. 11/2020

Одлука о утврђивању Цркве Успења Пресвете Богородице у Ориду за споменик културе, Службени гласник Републике Србије бр. 11/2020

Одлука о утврђивању зграде Државне хипотекарне банке у Ваљеву за споменик културе, Службени гласник Републике Србије бр. 11/2020

Одлука о броју студената за упис у прву годину студијских програма основних академских студија криминалистике, форензичког инжењерства, информатике и рачунарства и студијског програма основних струковних студија криминалистике који се финансирају из буџета Републике Србије на Криминалистичко-полицијском универзитету за школску 2020/2021. годину, Службени гласник Републике Србије бр. 13/2020

Одлука о броју студената за упис у прву годину студијских програма мастер академских студија криминалистике, форензичког инжењерства и информатике и рачунарства и управљање безбедносним ризицима природних катастрофа који се финансирају из буџета Републике Србије на Криминалистичко-полицијском универзитету за школску 2020/2021. годину, Службени гласник Републике Србије бр. 13/2020

Одлука о измени Одлуке о образовању Консултативне групе за праћење и реализацију Пројекта инклузивног предшколског образовања и васпитања, Службени гласник Републике Србије бр. 14/2020

Одлука о утврђивању Цркве Свете Тројице и старе школе у Церовцу за споменик културе, Службени гласник Републике Србије бр. 17/2020

Правилник о садржају сертификата кратког програма студија, Службени гласник Републике Србије бр. 12/2020

Правилник о испиту и стручном усавршавању просветних саветника, Службени гласник Републике Србије бр. 14/2020

Правилник о испиту за инспектора, Службени гласник Републике Србије бр. 15/2020

Стратегија развоја система јавног информисања у Републици Србији за период 2020–2025. године, Службени гласник Републике Србије бр. 11/2020

Службени лист Аутономне Покрајине Војводине

Правилник о додели буџетских средстава Покрајинског секретаријата за образовање, прописе, управу и националне мањине – националне заједнице за финансирање и суфинансирање програма и пројеката у области основног и средњег образовања и васпитања у Аутономној Покрајини Војводини, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 10/2020

Правилник о критеријумима за финансирање научноистраживачких и развојно-истраживачких пројеката националних мањина – националних заједница у Аутономној Покрајини Војводини, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 10/2020

Службени лист Града Београда

Правилник о ближим условима и критеријумима стипендирања за спортско усавршавање перспективних и младих талентованих спортиста аматера, Службени лист Града Београда бр. 4/2019

РАЗНО

Службени гласник Републике Србије

Индекси потрошачких цена за јануар 2020. године, Службени гласник Републике Србије бр. 14/2020

Подаци о просечним зарадама и просечним зарадама без пореза и доприноса по запосленом, за децембар 2019. године, Службени гласник Републике Србије бр. 16/2020

Подаци о просечној годишњој заради и просечној годишњој заради без пореза и доприноса у Републици Србији за 2019. годину, Службени гласник Републике Србије бр. 16/2020

Податак о просечној годишњој заради по запосленом у Републици Србији за 2019. годину, Службени гласник Републике Србије бр. 16/2020

Податак о висини просечне месечне зараде по запосленом за четврти квартал 2019. године, Службени гласник Републике Србије бр. 16/2020

Подаци о кретању просечне месечне зараде без пореза и доприноса и о кретању потрошачких цена у Републици Србији од 1. јула 2019. до 31. децембра 2019. године, Службени гласник Републике Србије бр. 16/2020

2

СПИСАК ПРЕТПЛАТА НА ДНЕВНЕ ЛИСТОВЕ, СЛУЖБЕНА ГЛАСИЛА И ЧАСОПИСЕ ЗА ПОТРЕБЕ БИБЛИОТЕКЕ УПРАВЕ У 2020. ГОДИНИ

ДНЕВНИ ЛИСТОВИ И ЧАСОПИСИ

1.	АЛО
2.	БЛИЦ
3.	ВЕЧЕРЊЕ НОВОСТИ
4.	ВРЕМЕ
5.	ДАНАС
6.	ИЛУСТРОВАНА ПОЛИТИКА
6.	ИНФОРМЕР
7.	КУРИР
8.	НЕДЕЉНИК
9.	НИН
10.	ПЕЧАТ
11.	ПОЛИТИКА
12.	СРПСКИ ТЕЛЕГРАФ

СЛУЖБЕНА ГЛАСИЛА

1.	СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
2.	СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ – МЕЂУНАРОДНИ УГОВОРИ
3.	СЛУЖБЕНИ ЛИСТ АП ВОЈВОДИНЕ
4.	СЛУЖБЕНИ ЛИСТ ГРАДА БЕОГРАДА

СТРУЧНИ ЧАСОПИСИ

1.	КОРАЦИ: часопис за књижевност, уметност и културу
2.	ЛИПАР: часопис за књижевност, језик, уметност и културу
3.	PC PRESS
4.	ПРАВНА ПРАКСА: часопис за примену прописа

ОСТАЛЕ СЕРИЈСКЕ ПУБЛИКАЦИЈЕ

1.	БИЛТЕН ДРЖАВНОГ ПРАВОБРАНИЛАШТВА
2.	БИЛТЕН ЈАВНИХ ФИНАНСИЈА
3.	БИЛТЕН МИНИСТАРСТВА ДРЖАВНЕ УПРАВЕ И ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ
4.	БИЛТЕН РЕПУБЛИЧКОГ ЗАВОДА ЗА СТАТИСТИКУ
5.	БИЛТЕН УСТАВНОГ СУДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
6.	МЕСЕЧНИ СТАТИСТИЧКИ ПРЕГЛЕД
7.	САОПШТЕЊА РЕПУБЛИЧКОГ ЗАВОДА ЗА СТАТИСТИКУ

3

ПРЕГЛЕД СТАРИХ ПУБЛИКАЦИЈА

Излазећи у сусрет све израженијим захтевима корисника да пронађу одговор на специфична питања из професионалне праксе, кроз Информативни билтен континуирано ћемо упознавати своје читаоце са садржајима старих књига из богате ризнице библиотеке Управе. Наш фонд обухвата, између осталог, и вредне писане документе који, осим документационе, имају и научну и стручну вредност. Будући да су посредни књиге од историјског значаја, као и периодична издања и друге драгоцене библиотечке целине којима располажу постојећи фондови, овим путем настојали смо да проширимо лектуру свима онима који желе да се стручно усавшавају. Напомињемо да ове књиге (из којих дајемо само изводе) могу да се користе само у читаоници библиотеке Управе за заједничке послове републичких органа.

За овај број издвајамо:

- 1. Закон о основним школама, донет 31. децембра 1882. године:
Београд, 1882.**

У наредним бројевима Информативног билтена наставићемо са приказима тематски и жанровски разноврсних публикација нашег богатог фонда.

МИ
МИЛАН ПРВИ

по милости божјој и вољи народној

КРАЉ СРБИЈЕ

ПРОГЛАШАВАМО И ОБЈАВЉУЈЕМО СВИМА И СВАКОМЕ, ДА ЈЕ НАРОДНА
СКУПШТИНА РЕШИЛА И ДА СМО МИ ПОТВРДИЛИ И ПОТВРЂУЈЕМО:

ЗАКОН

О

ОСНОВНИМ ШКОЛАМА

I

Задатак и састав основних школа

Члан 1.

Основној школи главни је задатак, да наставом и васпитањем шири по народу основе знања, вере и наравствености и да спрема ученике за грађански живот и за учење у средњим школама.

Члан 2.

У основној школи учи се:

1. Наука хришћанска;
2. Српски језик (са словенским читањем);
3. Земљопис;
4. Историја српска и општа;

5. Рачун и геометријски облици;
6. Познавање природе;
7. Пољска привреда;
8. Цртање и краснорис;
9. Певање (црквено и светско);
10. Гимнастика.

У школама за женску децу учи се још и женски рад.

Шта ће се из ових предмета у коме разреду учити, на какав начин и у којој опширности, прописује министар просвете и црквених послова по са слушању Главног Просветног Савета. Према томе ће министар просвете издавати наставне планове, програме и упутства за предавање предмета у основним школама; он ће се, даље, старати, да се за све ове предмете изради и наштампа потребна за основне школе књижевност како за ученике тако и за учитеље основне школе.

Члан 3.

Основне школе имају свега шест разреда, од којих се сваки свршава редовно за годину дана.

Прва четири разреда (I IV) чине нижу а последња два (V и VI) вишу основну школу.

Из ниже основне школе прелази се у средње школе.

Ниже и више основне школе отвараће се претписом министра просвете, чим се где потребни за њих услови испуне.

Члан 4.

Поред сваке ниже основне школе, где се не би могла установити и виша основна школа, мора бити продужна школа, коју ће по прописима овога закона бити дужни походити сви они који би нижу основну школу свршили, а не би у основној вишој или у другој каквој школи учење продужили.

Продужној школи је задатак, да знање стечено у нижој основној школи утврди и по могућству прошири. Наставни план, програме и потребну књижевност за продужне школе прописаће министар просвете и црквених послова.

Продужна школа трајаће у оним местима где је нижа основна школа (са сва четири разреда) две године. Време предавања у продужној основној школи одређује се засебним чланом (7.) овога закона.

Члан 5.

У основној школи моћи ће се употребљавати само оне књиге које су прописаним путем од министра просвете одобрене.

Члан 6.

Основне школе деле се по основној снази која у њима ради:

- а. на школе, у којима је више разреда с једним учитељем;
- б. на школе, у којима сваки разред има свога учитеља.

Наредбе о подели разреда на одељења и о распореду послова и радне снаге у основним кошлама.

прописује министар просвете и црквених послова према месним приликама.

Члан. 7.

Ученици који су по овоме закону дужни походити продужну школу, походиће је кроз одређено у чл. 4. време барем по један дан или по два пре или после подне у недељи.

Министар просвете и црквених послова овлашћен је, да одреди који ће се поименце недељни дан на то употребити; а ако би било могућности, да се на похођење продужних школа и више времена употреби, министар је властан да о томе потребне наредбе изда.

Члан 8.

Школска година у основној школи почиње 16. Августа а свршава се крајем Јуна и дели се на два течаја: зимњи, који траје од 16. Августа до краја Јануара, и летњи, који траје од 1. Фебруара до Петрова дана. Месец Јул и прва половина Августа одређују се за главни школски одмор. Осим тога предавање се у основној школи, поред недељних и празничких дана, неће држати сваког четвртка после подне, о Божићу од 23. Децембра до 1. Јануара, о Ускрсу од великог четвртка до светлог петка (а у светли ће се петак свагда предавања настављати), о светој Тројици три дана и о берби јесењег рода седам дана, кад то одреди школски одбор.

Четвртак после подне, а тако исто и још који дан преко недеље, учитељ је дужан по одредби

министра просвете и црквених послова употребити на рад у продужној школи.

Члан 9.

Основне школе су или јавне, у којима државна власт наставнике поставља и о управи се њиховој брине, или приватне, које су установљене од приватних или правних лица, те имају своју управу.

Приватне основне школе могу се подизати само с одобрењем министра просвете и црквених послова, и њихова сведочанства примаће се као и сведочанства јавних основних школа, ако им је право на издавање јавних сведочанстава од министра просвете и црквених послова нарочито признато. Свако пак сведочанство приватне школе мора бити месном државном влашћу потврђено.

То пак право издавања јавних школских сведочанстава, која ће се у свима школама признавати, моћи ће министар просвете и црквених послова приватној основној школи признати:

ако јој је наставни план или једнак с наставним планом основних школа, или такав да се може одобрити;

ако им наставници имају исту спрему, која је прописана овим законом за редовне учитеље;

ако су доброг владања, и

ако је школа утврђена по хигијенским правилима.

Ови исти услови важе и за оне приватне школе које немају право издавања јавних сведочанстава.

Ближа правила о овоме прописује министар просвете и црквених послова.

Члан 10.

Над свима приватним школама министар просвете има право надзора, и моћи ће их у свако доба затворити, ако нађе да се не држе свога програма и прописаних законом услова и правила.

Члан 11.

Све што се у овом закону говори, вреди како за мушке тако и за женске школе.

II

Школска општина и њене дужности

Члан 12.

Круг школске општине чини варош, варошица, село или села и засеоци, који једну или више школа заједнички издржавају.

Школска општина може, по томе, бити мања или већа од политичке општине, и она свагда носи име по имену школе у којој се њена деца уче.

Члан 13.

Нова школска општина постаје кад се где нова школа оснује. Нова се школа може оснивати, ако школска општина може у својој школи имати увек најмање тридесет ученика и ако је може свима потребама намиривати и издржавати. Дајући одобрење за подизање нове школе, министар ће одредити одмах како круг нове школске општине тако

и круг оне или оних школских општина, из којих се нова школска општина издвојила и засебном школском општином постала.

Члан 14.

Школску општину представља и о вршењу се њених дужности стара школски одбор, у који улази председник оне политичке општине у којој је школа, или, ако је он спречен, кмет места у коме је школа, школски управитељ дотичнога места или учитељ (ако је један) и по један грађанин из сваког села које је ушло у састав школске општине, ако је тих села више, а два, ако је село једно или варош или варошица.

На случај да се који од изабраних чланова не би избора примио, решаваће се по одредбама општинског закона прописаним за општинске одборнике.

Члан 15.

Ако је школска општина раширена, могу представници школске општине (побројани у чл. 14.) по потреби и нахођењу број одборника сами одредити, али он не сме никад бити мањи него што је у овом закону за најмању школску општину одређено.

Члан 16

Чланове овог одбора бира на две године одбор политичке општине у којој је школа, свагда по свршетку школске године. Где би се пак десило, да је школска општина састављена из делова различитих политичких општина, онда ће одбори тих

општина бирати чланове школског одбора по сразмери којом су у школској општини разне политичне општине заступљене.

Чланови одбора могу бити увек на ново у школски одбор изабрани.

О избору или променама у одбору извештаваће се увек министарство просвете знања ради.

Члан 17.

Председник политичке општине уједно је председник и школског одбора, а ако је он спречен, може га заступити кмет места у коме је школа. Пословођа је свагда учитељ.

У седницама се може решавати кад има барем половина и један више, а решава се обичном већином гласова. Чланови који на позив председников не би дошли, а не би се могли оправдати, казне се са 3 динара на корист школске касе. Ту казну изриче сам школски одбор.

Члан 18.

Све одлуке школског одбора извршује његов председник сам или преко дотичних кметова. Ко се не би покорио налогу кметова, тога ће кметови казнити за сваки случај непослушности новчаном казном од 2 до 10 динара у корист школске касе. За неизвршење одлука школског одбора кметове ће казнити председник с 5 до 15 динара, а председника, ако је он крив, надлежна државна власт с 20 до 100 динара, — све у корист школске касе.

Члан 19.

Састанке школског одбора сазива по потреби носла председник, али је председник осим тога дужан сазвати састанак свагда кад то двојица чланова школског одбора учитељ или управитељ затраже. Но на сваки начин одбор ће држати бар један редован састанак сваког месеца.

Председник који не би одбор по пропису овога члана сазивао бар један пут у месец дана, казниће се са 20 динара.

Члан 20.

Преписка школског одбора са властима земаљским сматра се као службена и не плаћа поштарину ни таксене марке.

Члан 21.

Школска општина је дужна:

1. Да подиже, оправља и обдржава зграду за школу, стан за учитеље и школског послужитеља онако како је то прописано правилима о грађењу школа;

2. По селима да даје учитељу дан орања на уживање или накнаду у новцу за то, а школи најмање онолико земље колико је одрођено правилима о грађењу школа;

3. Да даје учитељу стан и огрев, а ако нема у школској згради или иначе у другој кући стан по пропису, да даје учитељу накнаду у новцу;

4. Да набавља намештај школски и наставна средства, која прописује министар просвете и црквених послова;

5. Да се стара за огрев потребан школи (или учитељима, где им се у природи даје), тако да за целу зиму потребна количина буде на свом месту пре половине Октобра сваке године;

6. Да набавља књиге и писаћи материјал за сиротну децу;

7. Да плаћа потребан број школских послужитеља.

Осим овога у дужност школске општине спада и све друго што се тиче одржавања школе ма у ком погледу, а не би овде изреком било поменуто.

Члан 22.

Количину накнаде која се даје учитељима и учитељкама место стана, огрева или земље одређиваће школски одбор. Накнада мора бити толика, да сваки учитељ и свака учитељка могу набавити стан и огрев какав се даје по пропису кад се у природи даје. Количину огрева који се има набавити у природи, одређује такође школски одбор. Где су муж и жена учитељ и учитељка у једном месту, добијају стан и огрев или накнаду као једно лице.

Члан 23.

За тачно намиривање потреба школских свака ће школска општина имати своју *школску касу*, у коју ће улазити:

а. оно што на потребе школске издаје политичка општина, као издатке по своме буџету или као позајмицу;

б. оно што школи припадне од новчаних казни;

в. оно што школи припадне од добровољних прилога, од доходака имања или од чега год, чим би школа као својом својином могла располагати.

Касом овом располаже школски ообор по овоме закону и по министарским наредбама, које с завршење његово буду издаде, а рукује њоме од одбора одређени члан, који и рачуне о њој полаже политичкој општини оне школе. Кратак годишњи извештај о овим рачунима шаље се и министарству просвете.

Члан 24.

Од земље уступљене на употребу школи и учитељу, као и од имања политичке општине онога места, различито је као својима школске општине *школско имање*, које ће се састојати или од земаља општином уступљених или од појединих добротвора завештених или купљених школи, од којег ће имања приход утицати у школску касу. Школско имање не може се никад од школе отуђити, нити без одобрења министра просвете продати, нити на што друго осем школе употребити. Ако би која општина школска престала, имање њено припада оној школској општини, с којом се она уједини.

Члан 25.

Кад се из старих школских општина нова школска општина образује, нова школска општина нема

никаква права на имање старијих школских општина, осим ако би јој ове добром вољом хтеле то учинити, а то се мора редовним путем свршити.

Члан 26.

Правила о грађењу и намештају нових школа прописује министар просвете и црквених послова по договору с министром грађевина а по саслушању Главног Просветног Савета и Главног Санитетског Савета. У тим правилима биће означене мере које ће се моћи предузети као олакшица при сиротним општинама. У сваком је случају министар просвете и црквених послова овлашћен допуштати рокове изузецима по саслушању месних државних власти, но свакад с одређеним роком. Ако ли школска општина у течају тога рока своје обавезе не изврши, нову зграду не подигне или стару према правилима не удеси, она ће бити лишена своје школе, у коме ће се случају с другом школском општином спојити.

Члан 27.

Школска књижница и збирка разних учила морају се увек налазити што је могућно у бољем стању и потпуности. С тога је министар просвете и црквених послова овлашћен, да по саслушању Главног Просветног Савета, изради спискове онога без чега никаква школа не може бити, а о осталоме да у своје време издаје школским општинама наредбе и препоруке. Школска пак општина дужна је бринути се, да јој је школа по правису снабде-

вена, и да би се све то могло одржавати и попуњати, дужна је имати за учила и књижницу као и за све остале школске потребе засебан редован буџет, који ће се састављати и исплаћивати онако како то политичка општина нареди.

Члан 28.

Школски је одбор дужан, да пре почетка сваке школске године по изводу из протокола рођених изради списак свеколике деце која су по закону оне године дужна почети школску наставу. Докле не настане могућност, којој ће се непрестано тежити, да се сва та деца одмах почну школовати, школски одбор ће према месним приликама изабрати, за учење у школу уписати и учитељу предати најмање половину за школу дорасле и способне деце, а ако простор школске зграде дозвољава и преко тога броја.

Родитељи или старатељи уписане деце биће дужни децу за школу спремити, трошкове школовања теглити (ако као сиротни то од школске општине не уживају), и у напредак се бринути, да деца редовно школу походе. У противном случају казниће се казнама за изостанке које су у овом закону на свом месту назначене.

Члан 29.

У почетку сваке школске године школски се одбор брине, да се у један пут за све уписане ученике набаве књиге и све друге школске потребе барем

цео први течај. Од тога ће се што је потребно одмах раздати ученицима, а остало ће стајати под кључем учитељевим, који ће кад што треба давати ученицима. Школски одбор који се о овоме брине, наплатиће по потрошку од родитеља деце која школу походе ону суму која за овај посао треба. Ако је потребна позајмица, даваће се из касе оне политичке општине, којој село или села школске општине припадају.

Члан 30.

Осим дужности побројаних у чл. 27. и чл. 28. школски одбор:

а. Извршује све што је чл. 21. и 22. стављено у дужност школској општини;

б. Извршује законе и наредбе школских власти;

в. Настојава да ученици уредно походе школу и изриче казне над родитељима и стараоцима због задржавања деце од школе;

г. Пази да учитељ у одређено време држи школу;

д. Прима и отпушта школског послужитеља;

ђ. Расправља ситније тужбе и спорове између учитеља и дечијих родитеља;

в. Потпомаже учитеља у свему што иде на унапређење школе.

Што одбор не може сам извршити, ^а доставља министру просвете и црквених послова.

Члан 31.

Председник школског одбора сазива састанке одбора које он руководи, и стара се о извршењу одлука

одборских. Он може учитељу онде где нема школског управитеља у случају преке потребе дати одсуство за три дана.

Пословођа школског одбора води записник на састанцима и помаже председнику у вођењу преписке.

Члан 32.

Где буде потреба да се деца код школе заједнички хране и ноћивају, школски одбор треба да по формулару који ће министарство израдити и на захтевање послати, удеси правила за заједничко живљење, и да определи начин по којем ће родитељи за издржавање свој принос прилагати. Рачуни и брига о овом заједничком живљењу биће дужност и одговорност учитеља, а може му се у помоћ и који члан од стране школског одбора одредити. Где се год овако заједничко живљење заведе, о томе ће се одмах и министру просвете знања ради јавити.

Ако ли се деца не хране, него само ноћивају у школи, опет ће се на исти начин школски одбор побринути о свима њиховим потребама и о домаћем реду у њихову стану.

Члан 33.

Свака општина може основати *школски фонд*, који ће носити име *школски фонд н. н. школе*. Овај ће фонд из доходака које има помагати издржавање ученика, и може се према својој намени употребити на све потребе школе у олакшицу дужности које школској општини закон налаже.

Фондом школским по дужности рукује и управља школски одбор под својом одговорношћу, и новци који му припадају не смеју се употребити ни на што друго, осим на оно што је основним уређењем фонда одређено. Ово уређење израдиће школски одбор, и подносиће га на одобрење министру просвете и црквених послова.

III

У ч е н и ц и

Члан 34.

Свако дете које живи у Србији дужно је походити школу кроз шест година по одредбама овога закона. Од ове опште дужности школовања у основној школи ослобођена су деца, која из ниже основне школе отиду у средњу или друге суручне школе и тамо пробаве најмање две године. Министар просвете дужан је постарати се, да се ова законска одредба у Србији у живот уведе, а овлашћен је — пре него што то буде могућно — наређивати што треба да се настава у Србији шири у границама које су год могуће.

Члан 35.

У основну школу примају се деца кад наврше седму годину, или, ако родитељи или старатељи дечији желе, кад узму седму годину. Старија пак од 11 година не могу се у основну школу примати. О изузецима одлучује министар просвете и цркве-

них послова, по саслушању или предлогу месног школског одбора.

Члан 36.

Женска деца уче се у основној школи одвојено од мушке деце, где год то може бити. Но у којим местима нема одвојених женских школа, уче се мушка и женска деца заједно.

Члан 37.

Школски одбор, којему је чланом 28. овога закона стављено у дужност да пописује децу, која су кад за школовање криспела и да пзмеђу њих бира ону која ће се школовати, ако се сва школовати неби могла, имаће дужност да пази да та деца доиста и остану у школи кроз цело време овим законом за школовање прописано, и да се премештајем у друге школе или каквим му драго начином не извлаче из дужности школовања.

Члан 38.

Свако дете које буде уписано за ученика основне школе, дужно је школу походити уредно. За оправдање служи болест, немоћ или други озбиљни узроци, који се морају доставити учитељу, а он цени, је ли изостанак оправдан или није. Као један изостанак рачуна се, кад дете једно пре или после подне у школу не дође. Чешћа закашњења могу се рачунати као пола изостанка.

Члан 39.

Све неоправдане изостанке учитељ је дужан саопштити школском одбору на првој седници која се састане, пошто су таки изостанци учињени, а школски одбор ће родитељима или стараоцима ученика изрицати казне. За неоправдане изостанке казниће се родитељи или стараоци први пут опоменом, други пут новчаном казном од 4, трећи пут новчаном казном од 8, четврти пут од 10 динара, а даље у напредак удвајајући уву последњу казну на корист школске касе исте школе. Ова одредба вреди и за продужне школе, и по томе дужност и одговорност старалаца и родитеља простире се и на мајсторе и старешине радионица.

Члан 40

Школске дужности могу се опростити и из школе се исписати деца душевно болесна, заражена каквом прилепчивом или дуготрајном болешћу, боловањем ислабела, с недостатком, или иначе слаба толико да школске послове не могу радити без штете за своје здравље. Ако је која год од ових препрека пролазна, и дете ће се моћи уврстити у школу чим она прође.

Члан 41.

Деца, која се у приватним школама или приватно код куће уче ономе што је задатах основне школе, сматра се да су дужност школку извршила. Но школска власт, а поименце месни школски одбор

који је дужан о томе се бринути, власни су удесним начином и испитом уверити се, да ли се приватном поуком врши што је овим законом као обавезна настава прописано. У случају да се нађе противно, школска власт ће позвати родитеља или стараоца, да начин наставе своје поправи; иначе ће бити позван да шаље децу у јавне школе. Ко се овоме неби хтео покорити, казниће се са 100 до 500 динара.

Члан 42.

Деца која приватно уче по програму јавних основних школа, могу подлагати испит у јавним основним школама. Таксе за те испите биће по 3 динара на корист школске касе за испит свакога детета и по 3 динара учитељима који испит изврше. Али нико нема право да у једној години положи испит из два или више разреда. О изузецима од овога последњег за старију децу, решава министар просвете и црквених послова.

Члан 43.

У појединим разредима где сваки разред има свога учитеља, број ученика не треба да буде већи од 70; у разредима пак где један учитељ ради у два или три разреда, број ученика не треба да буде већи од 50. О потреби да се школе деле или учитељске снаге умножавају, одлучује министар просвете и црквених послова.

Члан 44.

Преко године бележиће учитељ сваког месеца оцене у успеху и владању ученика, а на крају сваког течаја држи се испит из онога што се тога течаја сврши, и на њему се ученицима дају оцене по прописима који ће се о свему овоме издати.

Члан 45.

Одредбе по којима се ученици из разреда у разред преводе, и правила о владању и казнама ученика прописује министар просвете и црквених послова.

Члан 46.

Ученицима који целу нижу или вишу основну школу сврше издају се на захтевање сведочанства, којима ће се формулар прописати из министарства просвете и црквених послова.

IV

Учитељ (или учитељка)

Члан 47.

Учитељи се постављају претписом министра просвете и црквених послова. Они могу бити постављени за сталне или привремене, према спреми која је овим законом прописана. Стални учитељи почињу службу с најмањом у закону за сталне учитеље одређеном платом.

Члан 48.

За сталне учитеље постављају се само они који су положили по закону прописани учитељски испит

у учитељској школи, или оне које су свршиле вишу женску школу и положили учитељски испит (чл. 17. закона о вишој женској школи).

Те испите у учитељској школи моћи ће полагати и ученици коју су свршили бар две године ма које више средње школе.

Ако би се десило, да учитељство потраже лица, којих би школска спрема премашала горе означену меру, испитни одбор за учитељске испите моћи ће министру просвете чинити предлог да се таква лица учитељског испита са свим или у појединостима опросте, одређујући да ли се по својој способности могу или не могу поставити за сталне учитеље.

Члан 49.

На случај да не би било довољно лица која би у претходном параграфу означену спремину имала, министар просвете моћи ће постарљати на учитељска места лица која и мању школску спремину имају (али не мање од свршене ниже средње школе или од три разреда више женске школе, или једнакога с тим завода), а положила су учитељски испит по правилима која ће о томе прописати министар просвете. Овака лица моћи ће бити постављена само за привремене учитеље, и тек после четири године, ако им оцене износе у општем резултату барем 3, моћи ће бити потврђена за сталне учитеље, пошто положе практички учитељски испит, о коме ће министар просвете и црквених послова прописати нарочита правила.

У више основне школе моћи ће се поставити само учитељи са редовном учитељском спремом (чл. 48).

Члан 50.

За научно и практично усавршење учитеља одређују се о државном трошку особити течаји за које ближа наређења прописије министар просвете и црквених послова.

Члан 51.

Учитељке се постављају у женским основним школама, али могу бити постављене и у прва два разреда мушких основних школа.

Члан 52.

Учитељи су дужни у цркви певати недељом и празником. Потребни прописи о томе и у опште о идеју у цркву ученика издаће се у споразумљењу с духовном влашћу.

Члан 53.

Кад се уводи први пут у дужност, учитељ ће се чинодејством месног свештеника пред школским одбором у школи заклети на верност земаљском владаоцу и уставу, на послушност законима и наредбама власти, на усрдно вршење свога учитељског позива и на владаће којим ће се клонити свега онога, што се не би слагало с позивом његовим. Ближи формулар ове заклетве прописаће министар просвете црквених послова.

Учитеља уводи у дужност школски управитељ, или где овог нема, председник школског одбора у присуству осталих чланова и ученика.

Члан 54.

Учитељка се служба не може оставити у свако доба, већ само по свршетку школске године или школског течаја, у ком се последњем случају мора министар просвете и црквених послова барем шест недеља напред извести. Који би учитељ сам оставио школу противно овоме пропису, губи право на месечну плату, а ако се опет у службу врати, неће му се пређашње године учитељске службе рачунати

Члан 55.

Ако се у местима где има више учитеља који учитељ разболи, школски управитељ одређује му заступника; а где је само један учитељ, одређује му заступника министар просвете и црквених послова. Ближа правила о томе прописује министар просвете и црквених послова по саслушању Главног Просветног Савета.

Члан 56.

Права учитељска на плату и унапређење одређена су нарочитим законом о учитељским платама.

Учитељи који наврше десет година службе, имају право на издржање на случај старости, душевних и телесних слабости или наступиле неспособности.

Ономе ко је навршио десет година службе ово право доноси 40 процената његове систематичке плате, а свака даља година службе доноси право на 2,4 тако да онај који наврши 35 година учитељевања добија као издржање целу систематичну плату.

Члан 57.

Издржање може добити учитељ по молби или по потреби службе у случајима друге алинеје члана 56-ог решењем министра просвете и црквених послова.

Године службе проведене у привременом учитељству не узимају се у рачун при одређивању издржања.

Учитељима, који су били привремени због страног поданства, а имали су прописану квалификацију рачунају се године привремене службе проведене у Србији, кад постану српски поданици. Осталима — према пропису чл. 49 — одбијају се прве четири године као и другим привременим учитељима.

Заслужним и способним учитељима, који су служили у другим српским школама, може министар просвете и црквених послова, по саслушању Главног Просветног Савета, уважити године службе које су у тим школама на страни провели.

Државним чиновницима рачунају се године службе у другим струкама проведене приликом скупања у учитељску службу, ако су иначе испунили прописне услове.

А тако исто и учитељима рачуна се у указне године време које су провели у дејствителној служби кад би прешли у грађанску службу.

Члан 58.

Где год у једном месту или при једној школи раде више учитеља, један се од њих поставља за школског управитеља, но у већим местима број управитеља одређује се према потреби.

Сви учитељи или учитељке чине учитељско веће те школе или тога места.

Члан 59.

Учитељскоме је већу главна дужност старање о настави и дисциплини ученика. Ближе наредбе о овим већима издаје министар просвете и црквених послова.

Члан 60.

Школском је управитељу дужност:

а. да води непосредан надзор над наставом и редом у школи:

б. да позива на рад, а у случају непослушности на одговор узима неуредне и у дужности својој нетачне учитеље, и о свему извештава министра;

в. да се брине за замену учитеља на случај краће болести или одсуства, и да о томе извештава министра;

г. да врши одлуке учитељскога већа своје школе, да сазива учитељско веће, на њему да председава и саветовања да руководи;

д. да се под одговорношћу брине о чувању и уредности школске књижице и архиве;

ђ. да сваког месеца извештава министра о томе, врше се уредно школски часови и друге дужности и испуњава ли се све што је законом прописано;

е. Да води преписку са школским властима.

У местима где има више од четири учитеља под једним управитељем, добија управитељ за ове послове од своје општине додатак најмање од 150 динара на годину.

Члан 61.

Школскога управитеља поставља министар просвете и црквених послова. При бирању школскога управитеља гледа се на способност за ту дужност и да је провео најмање пет година у учитељској служби. У осталом, да не би послови застајали, школски одбор има право одмах поставити привременог школског управитеља, који ће дужност прихватити и вршити, докле министар сталног управитеља не постави.

Члан 62.

Кривице учитеља извиђаће се или редовним путем, преко земаљских власти, или — у случајима чисто школске природе — преко месног школског одбора, од кога ће се иначе тражити извештаји о раду и владању учитеља.

Члан 63.

Казне, на које се учитељи осудити могу, јесу:

- а) опомена;
- б) укор;
- в) губитак плате од 5 дана до три месеца;
- г) премештај без права на селидбене трошкове;

д) отпуст из службе без губитка стечених у служби права (на плату, године службе, пензију за сирочад), ако би се у службу опет повратио;

ђ) отпуст из службе с губитком свију или неких права.

Члан 64.

Опомену и укор изриче, у свој протокол уписује и министру јавља месни школски одбор; остале казне изриче министар просвете и црквених послова, осим отпуста из службе, који се сталним учитељима изриче по саслушању Главног Просветног Савета (осим случаја у чл. 67.)

Члан 65.

Опоменом, укором, губитком плате и премештајем без права на селидбене трошкове казне се учитељи за немарно вршење своје дужности у школи и цркви, за непослушност властима; за злоупотребе у служби, за невршење закона и прописа, за пијанство и иначе неуредан живот и т. д.

Члан 66.

Отпустом из службе казниће се учитељи над којима би често биле употребљене казне чл. 64. и 65. а они се не би поправили; даље учитељи, који би земаљским судовима били осуђени на затвор више од четири месеца за преступе или злочинства, и који би својим недостојним понашањем и неморалним животом понижавали учитељски позив.

Члан 67.

Отпустом из службе казниће се такође и они учитељи, који кроз две године узастопце добију од надзорника слабу или рђаву оцену, а нису навршили 10 година дејствителне службе. Који су пак навршити 10 год. дејствителне службе, стављају се у пензију (чл. 56.)

Члан 68.

Учитељ се може из школе у школу преместити по молби, за казну и по потреби службе, или по изјављеној жељи општине у којој служи. За премештај по потреби службе учитељ ће добијати накнаду из буџета основних школа, а за премештај по жељи општине, платиће му она општина, која тражи премештај, и то по пропису који ће о овој накнади издати министар просвете и црквених послова.

Члан 69.

Ако један пут кажњени учитељи три године проведу у непрекорном владању, и не заслуже никакву казну, онда казне члана 64. и 65. губе снагу и сматра се као да нису постојале.

Учитељ који је отпуштен може се опет повратити у службу, по саслушању Главног Просветног Савета, а с обзиром на његово владање и занимање после отпуста и с погледом на опште законске прописе.

У

Н а д з о р

Члан 70.

Надзор школски врши се или као *општи надзор ради поуке и реда*, у течају године, или као

посебни надзор ради оцене успеха учитељског на крају године.

Члан 71.

За опште надзорне и остале послове основне наставе установљава се у министарству просвете *референт за основну наставу*, који ће се осим послова које је дужан радити као чиновник министарства просвете, министарском наредбом моћи у свако доба изашиљати да се лично увери о стању школа и школских послова, где се то потребно покаже. Он заузима место главног школског надзорника у Главном Просветном Савету.

Члан 72.

Редовни пак надзор ради поуке и реда врши се по одредби министра просвете и црквених послова, и по његовим упутствима:

а) Преко управитеља школских у свакој школи и вањ ње;

б) Преко директора и наставника учитељских или средњих школа.

Стални надзор над редом и тачним вршењем свију прописаних дужности у свакој школи припада месном школском одбору, који је тога ради властан изрицати учитељима казне, опомене и укорје (види чл. 64.)

Члан 73.

Надзор ради оцене успеха учитељског предузимље се на крају сваке школске године преко лица

из просветне струке у опште, а нарочито преко професора учитељских или средњих школа.

Члан 74.

За овај надзор именоване министар просвете и црквених послова лица, која ће му за овај посао предлагати Главни Просветни Савет. У распоређивању лица на поједине округе назиће се, да поједини никад две године узастопце у истом округу надзор не врше.

Што се броја надзорника тиче, обратиће се пажња, да се увек толико лица одреди, колико треба да се надзор у свима основним школама може потпуно извршити.

Члан 75.

Упутства по којима ће надзорници на крају године прегледати школе и оцењивати успех учитељски, предавање се јавности пре чега што се надзор отпочне.

Члан 76.

Надзорном прегледу школе и испиту ради оцене учитељевог успеха на крају школске године присуствује месни школски одбор који ће и протокол о прегледу и оцени потписати и надзорника извести о свему што се тиче месних школских потреба. Без школског одбора или барем без два његова члана (осим учитеља) надзорник не може испит почети, а они су дужни одмах следовати позиву, чим

им буде јављено да је надзорник ка школи дошао, и да је рад испит започети.

Члан 77.

На случај да се код школе, кад надзорник дође, нико није десио и да се нико од одбора не би могао дозвати, надзорник ће држати испит пред двојицом људи које добави, и о томе ће написати и с њима потписати протокол који ће се доставити државној власти, да би се неуредности могле по закону казнити.

Члан 78.

Главне дужности надзорника при овоме раду јесу :

1. Да оцени, је ли школски рад извршен онако, како је законом и прописима одређено ;

2. Да прегледа, је ли школа, по закону и по прописима, снабдевена свима школским потребама, и ако што недостаје, да препоручи да се школи набави ;

3. Да испита и саслуша школски одбор о свему што он имадне о школи и о учитељском раду да му саопшти ; а тако исто и учитеља шта има да каже о школи и раду школског одбора :

4. Да одмах по испиту упише у школску књигу белешку којом је оцењен успех учитељски. У томе ће се служити белешкама 5 (одличан), 4 (врло добар), 3 (добар), 2 (слаб), и 1 (рђав).

При давању оцена надзорник је дужан узети у обзир број ученика које је учитељ обучавао а тако и број раденика у школи, као и све оне околности, које би на успех могле имати повољног или неповољнога утицаја.

Ближа упутства за давање ових оцена израђује Главни Просветни Савет.

О свему овоме надзорник подноси министру извештај, у коме ће још изложити:

5. Да ли се врше сва законска наређења односно пописивања и идења дечијег у школу;

6. Каког су прилежања и владања учитељи и каква је дисциплина и чистоћа у школи;

7. У каквом се стању налазе зграде школске, а тако исто и други локали и земље које иду уза школу, и какве су опште хигијенске и економне прилике дотичне школе;

8. Да ли месни школски одбори врше своју дужност према школи на основу издатих закона и наредаба.

Члан 79.

Школски је надзорник овлашћен да прегледа званичан рад школског одбора и има права да преко председника позове школски одбор на састанак.

Исто тако школски надзорник биће дужан да прегледа у свом кругу и приватне школе и о њиховом стању подноси потпун извештај.

Члан 80.

Прелазна наређења

1-во. Начин уписивања деце у школу, како је изложен у члану 28. овога закона, има се поступно и потпуно извести до 1890 године закључно. У свези с тиме имају се у истом року и на исти начин подићи и удесити школске зграде према прописаним правилима.

2-го. Докле се за време одређено у првој тачци прелазних наређења не подигну нове пространије зграде школске, дотле ће се у школу уписивати само онолико деце колико се у исту може сместити без опасности по здравље дечије (чл. 26.).

2-ће. Учитељке које се затеку са службом, кад овај закон ступи у живот, у III и IV разреду мушких основних школа, умају се поступно поставити за наставнице у I и II разреду мушких основних школа (чл. 51-ви).

4-то. Овим законом укидају се: Закон од 11-ог Септембра 1863. год. с изменама и допунама које су касније у њему чињене, осим наредаба о пензији учитељских удовица и сирочади и о издавању једномесечне плате на погребне трошкове умрлих учитеља, које и даље у снази остају, и закон о надзиравању школа од 21-ог Маја 1881 године, у колико је овим законом обухваћен за основне школе.

5-то. Овај закон ступа у живот кад га Краљ потпише.

Препоручујемо Нашем министру просвете и црквених послова да овај закон обнародује и о извршењу се Његовом стара ; властима пак заповедамо да по њему поступају, а свима и свакоме да му се покоравају.

31 декембра 1882 год.,
у Београду.

МИЛАН с. р.

(М. П.)

*Видео и ставно државни печат,
чувар државног печата,
министар правде,
Д. Г. Радовић с. р.*

*Министар просвете и
црквених послова,
Ст. Новаковић, с. р.*

4

ПРЕГЛЕД НОВИХ КЊИГА

1. ОВЕЈАНИ СРБИН: ВЕЛИКИ РАТ У СЕЋАЊИМА ДОБРОВОЉЦА ИЗ БАНАТА
Владимир Фијат
Нови Сад: Прометеј; Панчево: Удружење књижевника и књижевних преводаца Панчева, 2018.
2. ПРЕЧАНСКИ СРБИ У ВЕЛИКОМ РАТУ 1914–1918.
Дејан Микавица, Горан Васин, Ненад Нинковић
Нови Сад: Прометеј; Радио-телевизија Војводине, 2018.
3. СРПСКА ВОЈВОДИНА: ОД АУТОНОМИЈЕ ДО ПРИСАЈЕДИЊЕЊА: 1683–1918.
Дејан Микавица
Нови Сад: Прометеј; Радио-телевизија Војводине, 2018.
4. SARAJEVO REWIND: СТО ГОДИНА ЕВРОПЕ
Ерик Гобети
Нови Сад: Прометеј; Радио-телевизија Војводине, 2018.
5. ВОЈВОДА ЖИВОЈИН МИШИЋ
Петар Опачић
Нови Сад: Прометеј, 2018.
6. ЗЛОЧИН БЕЗ КАЗНЕ
Даринка Дрезгић
Нови Сад: Прометеј, 2018.
7. ЛАЂА ФРАНЦУСКА МИХАЈЛА Ј. ЗАСТАВНИКОВИЋА
приредио Дејан Томић
Нови Сад: Прометеј; Неготин: Народна библиотека „Доситеј Новаковић”; Краљево: Глас Србије, 2018.
8. ВОЈВОДА РАДОМИР ПУТНИК: КЊ. 1 И 2
Саво Скоко
Нови Сад: Прометеј, 2018.
9. МЕМОАРИ: СОЛУНСКИ ФРОНТ, СРБИЈА, БАЛКАН, ЦЕНТРАЛНА ЕВРОПА: 1918–1919.
Луј Франше д'Епере
Нови Сад: Прометеј, 2018.
10. СМРТ НЕПОЗНАТОГ САКСОФОНИСТЕ: ЗА СВЕ СУ КРИВИ ЕНГЛЕЗИ
Жељко Јовановић
Нови Сад: Прометеј, 2018.
11. ДОСТОЈЕВСКИ И СРПСКА МОДЕРНА
Свјетлана Комленовић
Нови Сад: Прометеј, 2018.
12. СВЕТЛОСТ ВЕЛЕГРАДА: ИЗАБРАНЕ И НОВЕ БАСНЕ
Радомир Путниковић
Нови Сад: Прометеј, 2018.

13. ПАТЕТИЧНА СИМФОНИЈА ДЕТИЊСТВА
Ђорђе Рандељ
Нови Сад: Прометеј, 2018.
14. ПОПОДНЕ ПИСЦА: ПРИПОВЕСТ
Петер Хандке
Нови Сад: Прометеј, 2018.
15. СРПСКИ ДИЈАЛЕКТИ
Милош Окука
Нови Сад: Прометеј, 2018.
16. ЛЕБДЕЋЕ ДУША ИЗНАД ПОНОРА: КЊИГА СВИХ КЊИГА
Вукоман Јокановић
Нови Сад: Прометеј, 2018.
17. НАЈДРАЖА ЈЕДИНА МОЈА
Драган Јашевски
Нови Сад: Прометеј, 2018.
18. ПОДЕЉЕНИ ГРАД
Немања Старовић
Нови Сад: Прометеј, 2018.
19. МИЛОСРДНИ АНЂЕО
Боро Драшковић
Нови Сад: Прометеј, 2018.
20. ИБОРОВ ПУЛС: (СИНОПСИС ЗА ФИЛМ, РОМАН И СТРИП)
Ренато Вујаковић
Нови Сад: Прометеј, 2018.
21. РАТНИЦИ ЦРНЕ РУКЕ: БЕСМРТНА ПРЕТХОДНИЦА
Славиша Павловић
Нови Сад: Прометеј; Београд: Радио-телевизија Србија, 2018.

PREPORUČUJEMO

1. Rože Kajoa: **ESTETIČKI REČNIK** / Novi Sad; Sremski Karlovci: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića, 2016.

Preuzeto sa sajta:

<http://www.ikzs.com/index.php?stranica=pretraga&j=lat&k=ESTETI%C4%8CKI+RE%C4%8CNIK>

Važnost ovog dela Rožea Kajoa, velikog francuskog pisca, sociologa i književnog kritičara, nemerljiva je. Ono je zapravo studija o najvažnijim pitanjima koja književnost postavlja: pitanjima književnosti u društvu, književnosti pred moralom, književnosti i jezika. Nastalo je iz promišljanja razvoja literature od romantizma, preko paroksizma pa sve do destruktivnog gneva koji karakteriše njenu današnju konzumaciju. Ipak, ova je rasprava ne samo istraživanje izvora – estetskih, moralnih i socioloških – savremene književnosti, već i svojevrsno nastojanje da se utvrde njeni konačni ciljevi.

2. Justejn Gorder: **BAŠ KAKO TREBA: Mala priča o skoro svemu** / Beograd: Geopetika, 2018.

Preuzeto sa sajta: <http://www.geopoetika.com/book.php?id=4471>

Nazvao sam ovu knjižicu *Baš kako treba: Mala priča o skoro svemu*. Verovatno se sećate izraza „baš kako treba” iz stare bajke o Zlatokosi i tri medveda. Zlatokosa jede kašu koja je baš kako treba, ni pretopla ni previše hladna. Pojam „Zlatokosina zona”, izveden iz te bajke, astronomi često upotrebljavaju kada opisuju oblast oko zvezde u kojoj je temperatura „baš kako treba” da bi se pronašla voda.

Ovu knjigu smatram *pričom*, nečim malo drugačijim od tradicionalnog *romana*... iako se drama proteže decenijama, sama priča odigrava se za samo 24 časa...

Kada biste tražili da opišem *Baš kako treba* u tri reči, rekao bih vam da je to kratka priča o životu, smrti i ljubavi. Ipak, ovo ne bi bila knjiga iz mog pera kada se ne bi dotakla i najvećih misterija: Šta je čovek? Šta je svemir? Zašto je Veliki prasak sadržao upravo odlike i sposobnosti potrebne za naš nastanak?

Justejn Gorder, *Iz pisma izdavaču*

„Brižljivo odmereno. Justejn Gorder nam obećava 'Malu priču o skoro svemu' i to obećanje održava i u lepom i u bolnom. Priča je poetična. Jednostavan jezik upotrebljen je na snažan i divan način. Putovanje se proteže od najvećih morskih dubina do prostranstava kosmosa, a kad se završi, čitalac poželi da pošalje poruku voljenoj osobi i podseti je koliko mu znači. Deluje ambiciozno pisati 'o skoro svemu' na stotinu strana, ali Gorder na virtuozan način čini da je tih stotinu strana baš koliko treba.”

Andrea Kurc, *Universitas*

3. Per Petešun: **MUŠKARCI POPUT MENE** / Beograd: Geopoetika, 2019.

Preuzeto sa sajta: <https://www.geopoetika.com/book.php?id=4685>

Prošla je godina otkako je Turid otišla i odvela njihove tri ćerke. Život Arvida Jansena pretvorio se u potragu za uporištima. On se vraća na stara mesta, opija se, upoznaje žene i odlazi njihovim kućama ili se pak vozika u svojoj mazdi, u kojoj provodi i noći kad krevet postane sasvim negostoljubiv. *Muškarci poput mene* je topla ali nemilosrdna priča o životu koji se raspada.

„U Peru Petešunu imamo verovatno najvećeg savremenog pesnika muške usamljenosti, krivice i autorefleksije. U romanu *Muškarci poput mene* on tu odliku razvija još više nego u dosadašnjim knjigama, pružajući joj i nove pipke, ispitujući neke nove teme. Ovo je vrhunski Petešun... Stilski neprikosnoven jezički izraz dozvoljava da knjiga obuhvati onu nužnu količinu očajanja i gorčine, a da tekst ne ispadne iz ravnoteže. Vrhunska mesta u tekstu su ona na kojima se samoći pridruže i neke druge teme: problematika kajanja i roditeljstva, racionalnosti i afekta.”

Uda Vige Hele, *Bergens tidene*

„*Muškarci poput mene* je Petešunova najbolja knjiga posle *Idemo da krademo konje*... vrhunski roman, koji će se na duže staze pokazati kao srž njegovog dela, pošto zadire dublje nego ikad u odsudne događaje koji su oblikovali njegovo stvaralaštvo.”

Ingun Ekland, *Aftenposten*

„*Muškarci poput mene* je velik i emotivan doživljaj za čitaoca. Maestralan roman.”

Tur Hamere, *Netavis*

4. Witold Gombrovič: **BAKAKAJ** / Beograd: L.O.M., 2018.

Preuzeto sa sajta: <http://lombooks.com/shop/nekategorizovano/bakakaj/>

Witold Gombrovič jedan je od najvećih poljskih pisaca XX veka. *Bakakaj* je prva njegova knjiga, napisao ju je vrlo mlad; prvobitno je objavljena pod naslovom *Memoari nezrelog doba*, u drugom izdanju dobila je naziv po ulici u Buenos Ajresu u kojoj je živeo. Napisao je nekoliko romana koji su ga proslavili, a čuven je i njegov *Dnevnik 1953–1969*.

5. Artur Rembo: **PUSTINJE LJUBAVI** / Beograd: L.O.M., 2019.

Preuzeto sa sajta: <https://www.xxzmagazin.com/pustinje-ljubavi>

Ovi spisi potiču iz jednog mladog, sasvim mladog muškarca, čiji se život odvijao nije važno gde; bez majke, bez rodnog kraja, ne brinući brigu ni o čemu

poznatom, bežeći od svakog moralnog pritiska, nalik na život već mnogih kukavnih mladića. Ali on, toliko mrcvaren i toliko smućen, da je samo dospeo do smrti, kao do jedne strašne i kobne nevinosti. Pošto nije voleo žene – iako pun krvi! – bio je vaspitao svoju dušu i svoje srce, svu svoju snagu, u čudnim žalosnim zabludama. Iz osnova što slede – njegovih ljubavi! – koji su ga obuzimali u njegovim posteljama ili na ulicama, iz njihovog nizanja i njihovog svršetka, proističu pitoma religiozna razmišljanja. Možda će se neko setiti stalnog sna legendarnih muslimana, koji su ipak srčani i obrezani! Ali pošto ova čudnovata patnja poseduje izvesnu onespokojavajuću moć, treba iskreno zaželeći da ova Duša, koja je zabludela između svih nas, i koja, kao što izgleda, želi smrt, nađe u onom trenutku ozbiljnu utehu i da bude dostojna!

I

To je zbilja isto polje. Ista seoska kuća mojih roditelja: čak i prostorija sa nadvratnikom od osmuđenih pastorala, sa grbovima i lavovima. Za vreme večere, ima jedan salon sa svećama i vinima i seoskom oplatom po zidovima. Sto za ručavanje je veoma velik. Sluškinje! Koliko se sećam, bilo ih je više. Bio je tamo jedan od mojih nekadašnjih prijatelja, sveštenik i odeven kao sveštenik, tada: tako se moglo biti slobodniji. Sećam se njegove purpurne sobe, sa prozorima od žutog papira, i njegovih skrivenih knjiga koje su bile zamočene u okean!

Ja sam bio napušten u toj kući usred beskrajnog polja: čitajući u kuhinji, sušeći svoje blatnjavo odelo pred domaćinima, za vreme ćaskanja u salonu; smrtno uzbuđen žuborenjem jutarnjeg mleka i noću prošlog stoleća.

Bio sam u jednoj veoma mračnoj sobi; šta sam radio? Jedna sluškinja dođe k meni; mogu da kažem da je to bilo jedno kuće: iako je bila lepa i imala materinsku plemenitost koja mi je neizreciva: čista, poznata, savršeno ljupka! Ona me uštinu za ruku.

Čak se ne sećam dobro njenog lica: ne zato da bih se setio njene ruke, čiju sam kožu uhvatio među dva prsta, ni njenih usta, koja su moja usta dograbila kao neki mali zdvojni talas koji uvek nešto potkopava. Oborih je u jednu korpu sa jastucima i brodskim jedrima, u jednom crnom uglu. Sećam se samo njenih gaćica sa belom čipkom.

Zatim, o očajanje, zid neodređeno postade sena drveća, i ja se sunovratih u ljubavnu tugu noći.

II

Ovog sam puta u Gradu sreo Ženu, i govorio sam joj i ona mi govori.

Bio sam u nekoj sobi, bez svetlosti. Dođoše da mi kažu da je ona došla k meni, i ja je videh u mom krevetu, sasvim moju, bez svetlosti! Bio sam silno uzbuđen, a osobito jer je to bio porodični dom: stoga me obuze teskoba! Ja sam bio u dronjcima, a ona – svetska dama koja se podaje: trebalo je da ode! Teskoba bez imena: dograbih je i pustih je da padne van kreveta, gotovo gola, i, u svojoj neopisivoj slabosti padoh na nju i počeh se s njom vući po ćilimima, bez svetlosti. Porodična svetiljka obli crvenilom susedne sobe, jednu za drugom. Tada žena iščeze. Isplakah više suza nego što ih je Bog ikad mogao da zatraži.

Izađoh u beskrajni grad. O umore! Utopljen u gluhu noć i u bekstvo sreće. To je ličilo na zimsku noć, s nekim snegom koji će zacelo ugušiti svet. Prijatelji kojima sam vikao: gde boravi ona, odgovarali su mi lažima. Nađoh se pred prozorima njenog svakovečernjeg boravišta; otrčah u jednu baštu prostrtu pod mrtvačkim pokrovom. Izbaciše me. Silno sam plakao zbog svega toga. Najzad, sišao sam na neko mesto utonulo u prašinu, i sedeći na balvanima, pustio sam da s tom noći iz

mene isteknu sve suze.

Razumeh da Ona pripada svome svakodnevnom životu, i da će se nastup dobrote sporije obnoviti nego neka zvezda. Ona se nije vratila i nikad se neće vratiti, Voljena koje je došla k meni, što nikada ne bih bio pretpostavio. Tada sam se zaista više napolakao nego sva deca sveta.

Izvor: *Artur Rembo, Sabrana poetska dela, preveo Nikola Bertolino, Paideia, Beograd, 2004.*

5

ЛИСТА НАЈЧИТАНИЈИХ КЊИГА

**ЛИСТА НАЈЧИТАНИЈИХ КЊИГА У БИБЛИОТЕЦИ УПРАВЕ
ЗА ПЕРИОД ЈАНУАР–ФЕБРУАР 2020. ГОДИНЕ**

1. ЈУГОСЛАВИЈА, МОЈА ДЕЖЕЛА
Горан Војновић
Београд: Ренде, 2012.
2. ЛЕЖАЊЕ НА КАУЧУ
Ирвин Д. Јалом
Београд: Нова књига плус, 2015.
3. МАТИ ПИРИНЧА
Рани Маника
Београд: Лагуна, 2004.
4. ПРИЧА О ОНИМА КОЈИ ОДЛАЗЕ
И ОНИМА КОЈИ ОСТАЈУ
Елена Феранте
Београд: Воока, 2017.
5. СЕСТРА СИГМУНДА ФРОЈДА
Гоце Смилевски
Београд: Лагуна, 2019.
6. СОЛУНСКА 28, ДЕО 2:
О ПРИЈАТЕЉСТВУ И ИЗДАЈИ
Неле Карајлић
Београд: Лагуна, 2019.
7. ЗИД ТАЈНИ
Љиљана Шарац
Београд: Euro Book, 2018.
8. БУНКЕР ПАТКА
Мирјана Ђурђевић, Бранко Млађеновић
Београд: Лагуна, 2019.
9. ФЕЛИКС
Владимир Кецмановић
Београд: Лагуна, 2019.
10. НЕСТВАРНО, А СТВАРНО
Живојин Петровић
Београд: Лагуна, 2019.